H4C MAAT, ASUKKAAT JA KIELET JOHDANTO

(päivitelty 28.10.2022)

H4 HEPREA KIELIOPPI https://gen.fi/h4.html
H4C SUBSTANTIIVIT https://gen.fi/h4c.html
H4C Maat, asukkaat ja kielet Johdanto
https://gen.fi/h4c-maat-johd.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Johdanto
2. Yleistä sanastoa
3. Valtioiden nimet
4. Kansallisuussubstantiivit
4.1 Vanhat ja uudet kansallisuussubstantiivit
4.2 Esimerkkejä vanhoista kansallisuussubstantiiveista
4.3 Esimerkkejä uusista kansallisuussubstantiiveista (FW)
5. Kansallisuusadjektiivit
5.1 Vanhat ja uudet kansallisuusadjektiivit
5.2 Ultimapainotteiset vanhat kansallisuusadjektiivit
5.3 Uudet kansallisuusadjektiivit (FW)
6. Lähi-idän kaupunkien kansallisuussubstantiivit ja -adjektiivit
7. Kielet

0. DOKUMENTTEJA

H3M Maat, asukkaat ja kielet (1–8)
https://gen.fi/h3m-1_8.html
H4L Nykyheprean lainasanat Johdanto
https://gen.fi/h4L-nykyheprean-lainasanat-johdanto.html
H4L Lainasanojen konsonantit
https://gen.fi/h4L-konsonantit.html

1. JOHDANTO

Kansallisuusnimet (kansallisuussubstantiivit ja -adjektiivit) sekä kielet jakautuvat painon ja taivutuksen suhteen kahteen ryhmään: vanhoihin ja uusiin.

Vanhoihin kuuluvat luvatussa maassa 1900-luvun alussa asuneiden juutalaisten hyvin tuntemat maat ja kansat: arabit, Bulgaria, Egypti, Englanti, Espanja jne. Muut ovat uusia.

Useimmat vanhat kansallisuusnimet ja kielet kuuluvat nykyheprean vanhoihin lainasanoihin [NHL New Hebrew (Loanword)], jotka painotetaan aina

heprealaisittain. Vanhojen kansallissubstantiivien taivutuksesta on huomattava, että yksikön feminiinissä eli naisesta käytetään pitempää ija-päätettä (vrt. suomen -tar). Puhekielessä tulee todennäköisesti ymmärretyksi, vaikka tätä pitempää päätettä ei osaisikaan/muistaisikaan käyttää.

Uudet kansallisuusnimet ja kielet ovat nykyheprean uusia lainasanoja eli vierassanoja [FW Foreign Word]. Paino on niissä yleensä muualla kuin ultimalla, eikä paino siirry koskaan päätteelle. Uusissa kansallisuussubstantiiveissa yksikön feminiini pääte (naista tarkoittava sana) on adjektiivin kaltainen -it.

Vierassanoissa (FW) kaikki shva-merkit ovat mykkiä. Myöskään muita katkovokaaleja tai kamats katan -vokaalia ei käytetä. Beged kefet -kirjainten dagesh-pisteet merkitään vierassanoihin heprealaisittain. Sen sijaan nykyheprean uusissa vieraserisnimissä eli vierasnimissä (FN Foreign Name) ei gimel- ja dalet-kirjaimissa käytetä dagesh kal -pistettä.

Kansojen ja maiden nimistä johtuvat kansallisuusnimet jakautuvat käytön ja taivutuksen suhteen kansallisuussubstantiiveihin ja kansallisuusadjektiiveihin.

Suomenkieliselle näiden kahden ryhmän – substantiivien ja adjektiivien – erottaminen toisistaan on voi olla hankalaa: meillä ei yleensä ole taivutuksen suhteen eroa sillä, käytetäänkö kansallisuusnimeä substantiivina vai adjektiivina.

Suomalaiset (subst.) ovat tehneet lähetystyötä Israelissa.
Suomalaiset (adj.) tuotteet ovat yleensä laadukkaita.

Harvinainen esimerkki suomen kielen kansallisuussubstantiivin ja -adjektiivin erottamisesta toisistaan on "katolilainen" ja "katolinen".

Katolilaiset (subst.) käyvät sunnuntaisin messussa.
Katolinen (adj.) kirkko ei hyväksy aborttia.

2. YLEISTÄ SANASTOA

אֶרֶץ ארץ

fem. [a-segol.] (2504x) maa, country

בִּירָה בירה

fem. (16x) BH linnoitus; akropolis eli yläkaupunki,
jossa oli kuninkaan hallintopaikka; temppeli,
NH pääkaupunki, capital, "fortress"

לָשׁוֹן לשון

mask. & fem. {fem.} (117x) kieli, puhekieli,
"osasten/äänteiden yhdistäjä", language, tongue

לְשׁוֹנוֹת mon.

√לוש yhdistää elementtejä: v. (5x) vaivata taikinaa

מְדִינָה מדינה

fem. [mem-nom.] (53x) BH hallintoalue, NH valtio, state

√דון [דין] hallita, tuomita, v. (24x) tuomita, käydä oikeutta,
ajaa oikeudessa jonkun asiaa, hankkia oikeutta

שָׂפָה שפה

fem. (176x) huuli; reuna, ääri, ranta; (puhe)kieli,
lip; edge; language

שָׂפוֹת mon. (puhe)kielet

תּוֹשָׁב תושב

mask. [tav-nom.] (14x) BH (tilapäinen) asukas;
uudisasukas, jolla ei ole vielä kansalaisoikeuksia,
NH kansalainen, asukas, citizen, inhabitant

תּוֹשָׁבֵי־ תּוֹשָׁבִים (ei propr. red.)

תּוֹשָׁבֶת fem. תּוֹשָׁבוֹת־ תּוֹשָׁבוֹת (ei propr. red.)

√ישב v. (1036x) istua, asua

3. VALTIOIDEN NIMET

Joidenkin valtioiden nimet johtuvat aina Tanachissa esiintyviin nimiin asti.

יָוָן יוון

paik. fem. [& henk. mask.] (11x) [Javan < Joonia], PBH Kreikka, Greece

יִשְׂרָאֵל ישראל

paik. fem. [& henk. mask.] (2506x) Israel, Israel

מִצְרַיִם מצריים

paik. fem. [& henk. mask.] (680x) [Misraim], Egypti, Egypt

סְפָרַד ספרד

paik. fem. (1x, Ob. 20) [Sefarad], MH Espanja, Spain

צָרְפַת צרפת

paik. fem. (3x) [Sarpat], MH Ranska, France

תֵּימָן תימן

paik. fem. [& henk. mask.] (10x) [Teman], NH Jemen, Yemen

Muut nykyvaltioiden nimet ovat nykyheprean vierasnimiä (FN Foreign Name). Vierasnimissä ei merkitä gimel- ja dalet-kirjaimiin dagesh kal -pistettä. Eurooppalaisten valtioiden nimet on usein lainattu niiden latinankielisistä nimistä, muiden maanosien valtioiden nimet usein englannin kielestä

אוֹסְטְרַלְיָה אוסטרליה

paik. fem. FN Australia, Australia, Australia

אוּקְרָאִינָה אוקראינה

paik. fem. FN Ukraina, Ukraine, Ucraina

אַנְגְלִיָה אנגלייה

paik. fem. FN Englanti, England, Anglia

גֶּרְמַנְיָה גרמניה

paik. fem. FN Saksa, Germany, Germania

הֹודּוּ הודו

paik. fem. FN Intia, India, India

סִין סין

paik. fem. FN Kiina, China, Sinae

פִּינְלַנְד פינלנד

paik. fem. FN Suomi, Finland, Finnia/Finlandia/Finnonia

רוּסְיָה רוסיה

paik. fem. FN Venäjä, Russia, Russia

שְׁוֶדְיָה שוודיה

paik. fem. FN Ruotsi, Sweden, Suecia/Suetia/Svedia/Svecia

Valtioiden nimiä on voitu myös kääntää hepreaksi: esim. Yhdysvallat ja Yhdistynyt kuningaskunta.

אַרְצוֹת־הַבְּרִית ארצות הברית

paik. fem. NH Yhdysvallat, United States

הַמַּמְלָכָה הַמְּאֻחֶדֶת הממלכה המאוחדת

paik. fem. NH Yhdistynyt kuningaskunta, United Kingdom

Kaikkien valtioiden nimet ovat yksikön feminiinejä.

יִשְׂרָאֵל הִיא אֶרֶץ יָפָה וּקְטַנָּה.

Israel on kaunis pieni maa.

סְפָרַד חַמָּה.

Espanja on kuuma.

פִּינְלַנְד יָפָה אֲבָל קָרָה.

Suomi on kaunis mutta kylmä.

אַרְצוֹת־הַבְּרִית הִיא אֶרֶץ גְּדוֹלָה.

Yhdysvallat on suuri maa.

4. KANSALLISUUSSUBSTANTIIVIT

4.1 VANHAT JA UUDET KANSALLISUUSSUBSTANTIIVIT

Kansallisuusnimet jakautuvat taivutuksen ja painon suhteen kahteen ryhmään: vanhoihin ja uusiin.

Vanhoja ovat Luvatussa maassa 1900-luvun alussa asuneiden juutalaisten hyvin tuntemat maat ja kansat. Ainakin seuraavat kuuluvat näihin vanhoihin kansallisuuksiin (16): arabit, Bulgaria, Egypti, Englanti, Espanja, Italia, Jemen, juutalaiset, Kreikka, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Turkki, Unkari ja Venäjä.

Muut kansallisuudet kuuluvat uusiin lainasanoihin eli vierassanoihin (FW Foreign Word).

"Vanhoista" maista ja kansoista johdetut kansallisuussubstantiivit ja -adjektiivit sekä kielten nimet kuuluvat pääosin NHL (New Hebrew Loanword) -sanoihin eli nykyheprean vanhoihin lainasanoihin. Ne painotetaan heprealaisittain: paino on lopussa ja myös siirtyy päätteelle.

Beged kefet -kirjainten dagesh kal -pisteet merkitään heprean sääntöjen mukaan. Propretonic reduction eli ns. "kolmas lopusta lyhenee" -sääntöä ei kuitenkaan sovelleta, ts. pitkät kamats-vokaalit eivät kansallisuusnimiä taivutettaessa lyhene.

Kansallissubstantiivien taivutuksessa on huomattava, että ns. vanhoissa kansallisuussubstantiiveissa käytetään yksikön feminiinissä eli naisesta pitempää ija-päätettä (vrt. suomen -tar).

Uusissa kansallisuussubstantiiveissa yksikön feminiini pääte on adjektiivin kaltainen -it. Uudet kansallisuussubstantiivit ovat yleensä nykyheprean uusia vierassanoja (FW), joissa paino ei siirry päätteelle – poikkeuksena esim. "israelilainen", joka vanhana raamatullisena sanana painottuu heprealaisesti.

Vierassanoissa kaikki shva-merkit ovat mykkiä, eikä muitakaan katkovokaaleja käytetä. Beged kefet -kirjainten dagesh-pisteet merkitään kuitenkin heprealaisittain. – Vierasnimissä (FN) gimel- ja dalet-kirjaimiin ei merkitä dagesh kal -pisteitä.

יָה֑ - yks. fem. vanha kansallisuussubstantiivi (paino aina lopussa)

ִית - yks. fem. uusi kansallisuussubstantiivi ja -adjektiivi
(FW paino ei koskaan lopussa)

Monikossa kansallisuussubstantiivien päätteet ovat -im ja -ijot. Vastaavat adjektiiviset päätteet ovat -ijim ja -ijot.

ִים - mask. mon. kansallisuussubstantiivi

יִים֑ - adjektiivi mon. mask.

ִיות - fem. mon. kansallisuussubstantiivi, adjektiivi

Tanachin hepreassa verrattain harvinaisissa i-päätteisissä kansallisuussubstantiiveissa ja -adjektiiveissa monikon im- ja ijim-päätteitä samoin kuin yksikön feminiinin it- ja ija-päätteitä käytetään osin rinnakkain sekä substantiivisesti että adjektiivisesti.

Kertaus:

vanhat kansallisuussubstantiivit
-i, -ija, -im, -ijot

uudet kansallisuussubstantiivit
-i, -it, -im, -ijot

adjektiivit
-i, -it, -ijim, -ijot

4.2 ESIMERKKEJÄ VANHOISTA KANSALLISUUSSUBSTANTIIVEISTA

- vanhojen kansallisuussubstantiivien päätteet:

  -i, -ija, -im, -ijot

יְהוּדִי יהודי

(vanha) kansallisuussubst. (76x) [Juudan heimoon kuuluva], juutalaismies

יְהוּדִיָּה יהודייה

(vanha) kansallisuussubst. fem. (1x, 1. Aik. 4:18) juutalaisnainen

יְהוּדִים יהודים

(vanha) kansallisuussubst. mask. mon. juutalaiset

יְהוּדִיּוֹת יהודיות

(vanha) kansallisuussubst. fem. mon. juutalaisnaiset

גֶּרְמָנִי גרמני

(vanha) kansallisuussubst. NHL saksalainen

גֶּרְמָנִיָּה גֶּרְמָנִים גֶּרְמָנִיּוֹת
גרמנייה גרמנים גרמניות

יָוָנִי יווני

(vanha) kansallisuussubst. (1x, Joel 4:6 [KR33 Joel 3:6])
BH javanilainen [jaavanilainen], NH kreikkalainen

יָוָנִיָּה יָוָנִים יָוָנִיּוֹת
יווניה יוונים יווניות

מִצְרִי מצרי

(vanha) kansallisuussubst. (29x) egyptiläinen

מִצְרִיָּה מִצְרִים מִצְרִיּוֹת

מצרייה מצרים מצריות

רוֹמָנִי רומני

(vanha) kansallisuussubst. NHL romanialainen

רוֹמָנִיָּה רוֹמָנִים רוֹמָנִיּוֹת
רומנייה רומנים רומניות

סְפָרַדִּי ספרדי

(vanha) kansallisuussubst. MH sefardijuutalainen, espanjalainen

סְפָרַדִּיָּה סְפָרַדִּים סְפָרַדִּיּוֹת
ספרדייה ספרדים ספרדיות

Kansallisuussubstantiivi "isre'eli eli israelilainen" poikkeuksellinen: se on raamatullinen sana, mutta siitä johtuva israelilaisnainen on kuitenkin adjektiivin kaltainen "isre'elit".

יִשְׂרְאֵלִי ישראלי

kansallisuussubst. (5x) israelilainen

יִשְׂרְאֵלִית יִשְׂרְאֵלִים יִשְׂרְאֵלִיּוֹת ישראליות
ישראלית ישראלים ישראליות

4.3 ESIMERKKEJÄ UUSISTA KANSALLISUUSSUBSTANTIIVEISTA (FW)

- uusien kansallisuussubstantiivien päätteet:

  -i, -it, -im, -ijot

- jos sanan lopussa on painoton jod-kirjaimella alkavaan tavu, niin jod menettää konsonanttisen äännearvonsa

פִּינִי פיני

(uusi) kansallisuussubst. FW suomalainen

פִּינִית פינית

(uusi) kansallisuussubst. fem. yks. FW suomalaisnainen

פִּינִים פינים

(uusi) kansallisuussubst. mask. mon. FW suomalaiset

פִּינִיּוֹת פיניות

{fíniot} (uusi) kansallisuussubst. fem. mon. FW suomalaisnaiset

אֵירֹופִּי אירופי

(uusi) kansallisuussubst. FW eurooppalainen
- {eirópiot} fem. mon. eurooppalaisnaiset

אֵירֹופִּית אֵירֹופִּים אֵירֹופִּיּוֹת
אירופית אירופים אירופי

אָמֵרִיקָנִי אמריקני

(uusi) kansallisuussubst. FW amerikkalainen
- {amerikániot} fem. mon. amerikkalaisnaiset

אָמֵרִיקָנִית אָמֵרִיקָנִים אָמֵרִיקָנִיּוֹת
אמריקנית אמריקנים אמריקניות

דָּנִי דני

(uusi) kansallisuussubst. FW tanskalainen
- {déniot} fem. mon. tanskalaisnaiset

דָּנִית דָּנִים דָּנִיּוֹת
דנית דנים דניות

סִינִי סיני

(uusi) kansallisuussubst. FW (lat. subst. Sinensis [sīnē-]) kiinalainen
- {síniot} fem. mon. kiinalaisnaiset

סִינִי סִינִית סִינִים סִינִיּוֹת
סיני סינית סינים סיניות

שֶׁוֵדִי שוודי

(uusi) kansallisuussubst. FW ruotsalainen

- {shvédiot} fem. mon. ruotsalaisnaiset

שֶׁוֵדִית שֶׁוֵדִים שֶׁוֵדִיּוֹת
שוודית שוודים שוודיות

5. KANSALLISUUSADJEKTIIVIT

5.1 VANHAT JA UUDET KANSALLISUUSADJEKTIIVIT

- adjektiivien päätteet:

  -i, -it, -ijim, -ijot

Kansallisuusadjektiivit taipuvat muiden i-päätteisten adjektiivien tavoin (-i, -it, -ijim, -ijot). Kansallisuusadjektiivit, jotka ovat peräisin ajalta ennen nykyhepreaa eli ennen 1880-lukua, ovat painotukseltaan ja oikeinkirjoitukseltaan täysin heprealaisia.

Uudet nykyheprealaiset kansallisuusadjektiivit jakautuvat kansallisuussubstantiivien tavoin kahteen ryhmään: vanhat lainasanat (NHL New Hebrew Loanword) ja uudet lainasanat eli vierassanat (FW Foreign Word).

Nykyheprean laina- ja vierassanoissa (NHL ja FW) shva-merkit ovat aina mykkiä. Myöskään katkovokaaleja tai o-vokaalina lausuttavaa kamats katan -merkkiä ei käytetä. Propretonic reduction -sääntöä eli ns. "kolmas lopusta lyhenee" ei sovelleta. Beged kefet -pisteet merkitään kuitenkin heprealaisittain

NHL-adjektiiveissa paino on lopussa ja se myös siirtyy päätteelle. Vierassana-adjektiiveissa (FW) paino ei yleensä ole lopussa. Vierassanaa (FW) taivutettaessa paino ei koskaan siirry päätteelle.

Kansallisuusadjektiiveja on siis kolme ryhmää.

– 1. täysin heprealaiset kansallisuusadjektiivit, esim. "isre'eli"

– 2. ultimapainotteiset nykyheprean lainasana-adjektiivit (NHL), esim. "germani"

– 3. vierasnimistä (FW) johdetut kansallisuusadjektiivit, joissa paino ei siirry päätteelle, esim. "amerikáni"

Heprealaisissa tai lainasana-adjektiiveissa (NHL) paino on siis päätteellä. Huomaa kuitenkin Lähi-idän kaupunkien nimistä muodostetut kansallisuusnimet, joissa paino on penultimalla (ks. kohta 6.)

5.2 ULTIMAPAINOTTEISET VANHAT KANSALLISUUSADJEKTIIVIT

Osa ultimapainotteisista heprealaisista kansallisuusnimistä ja niihin liittyvistä kansallisuusadjektiiveista on peräisin nykyhepreaa edeltävältä ajalta, jotkut jopa Tanachista asti (jehudi, jevani, isre'eli, mitsri jne.).

Tanachin hepreassa näissä verrattain harvinaisissa i-päätteisissä kansallisuussubstantiiveissa ja kansallisuusadjektiiveissa monikon im- ja ijim-päätteitä samoin kuin yksikön feminiinin it- ja ija-päätteitä käytetään osin rinnakkain sekä substantiivisesti että adjektiivisesti. – Eli jos menet sekaisin näissä päätteissä, niin voit sanoa vain olevasi raamatullinen!

Suurin osa ultimapainotteisista kansallisuusnimistä ja -adjektiiveistä on kuitenkin heprealaistettuja lainasanoja (NHL, New Hebrew Loanword). Näiden painotus on heprealainen, ts. paino on yleensä lopussa, ja taivutettaessa paino myös siirtyy päätteelle.

Useimmat Luvatussa maassa 1900-luvun alussa asuneiden juutalaisten hyvin tuntemien kansojen ja maiden nimistä muodostetut adjektiivit ovat ultimapainotteisia. Näitä ovat ainakin seuraavat adjektiivit: arabialainen, bulgarialainen, egyptiläinen, englantilainen, espanjalainen, israelilainen, italialainen, jemeniläinen, juutalainen, kreikkalainen, liettualainen, puolalainen, ranskalainen, romanialainen, saksalainen, turkkilainen, unkarilainen ja venäläinen.

• luettelo ei ole identtinen vanhojen kansallisuussubstantiivien kanssa

Esimerkkejä:

יְהוּדִי

kansallisuusadj. juutalainen

יְהוּדִי יְהוּדִית יְהוּדִיִּים יְהוּדִיּוֹת
יהודי יהודית יהודיים יהודיות

יְוָנִי יווני

kansallisuusadj. kreikkalainen

יִשְׂרְאֵלִי ישראלי

kansallisuusadj. israelilainen

מִצְרִי מצרי

kansallisuusadj. egyptiläinen

סְפָרַדִּי ספרדי

kansallisuusadj. espanjalainen, sefardi-

צָרְפָתִי צרפתי

kansallisuusadj. ranskalainen

בְּגָדִים יְהוּדִיִּים בגדים יהודיים

juutalaiset (adj. mon. mask.) vaatteet

סְפָרִים יְוָנִיִּים ספרים יווניים

kreikkalaiset (adj. mon. mask.) kirjat

מְכוֹנִית גֶּרְמָנִית מכונית גרמנית

saksalainen (adj. yks. fem.) auto

מִסְעָדוֹת רוּסִיּוֹת מסעדות רוסיות

(jotkut) venäläiset (adj. mon. fem.) ravintolat

5.3 UUDET KANSALLISUUSADJEKTIIVIT (FW)

Suurin osa kansallisuusadjektiiveista on vierassanoja (FW). Vierassanoissa paino ei siirry päätteelle.

Lausuttaessa on myös huomattava, että sanan lopussa oleva painottoman tavun aloittava jod ei äänny konsonanttina. Painottomat im- ja ijim-päätteet ääntyvätkin puhekielessä käytännössä samalla tavalla:
"fíni, fínit, fínim, fíniot".

Esimerkkejä:

דָּנִי דני

kansallisuusadj. FW tanskalainen

דָּנִי דָּנִית דָּנִיִּים דָּנִיּוֹת
דני דנית דניים דניות

פִּינִי פיני

kansallisuusadj. FW suomalainen

פִּינִי פִּינִית פִּינִיִּים פִּינִיּוֹת
פיני פינית פיניים פיניות

שְׁוֵדִי שוודי

kansallisuusadj. FW ruotsalainen

שְׁוֵדִי שְׁוֵדִית שְׁוֵדִיִּים שְׁוֵדִיּוֹת
שוודי שוודית שוודיים שוודיות

שִׁיר פִּינִי שיר פיני

(joku) suomalainen (adj. yks. mask.) laulu

עֵצִים פִּינִיִּים עצים פיניים

(jotkut) suomalaiset (adj. mask. mon.) puut

מְכוֹנִית שְׁוֵדִית מכונית שוודית

(joku) ruotsalainen (adj. yks. fem.) auto

אֳנִיּוֹת נוֹרְוֵגִיּוֹת אוניות נורוויגיות

(jotkut) norjalaiset (adj. mon. fem.) laivat

6. LÄHI-IDÄN KAUPUNKIEN KANSALLISUUSSUBSTANTIIVIT JA -ADJEKTIIVIT

• Lähi-idän tunnettujen kaupunkien nimistä johdetut kansallisuussubstantiivit ja -adjektiivit ovat usein penultimapainotteisia

יְרוּשַׁלְמִי ירושלמי

kansallisuussubst. & kansallisuusadj. PBH jerusalemilainen, Jerusalemin asukas, Jerusalemista kotoisin oleva

תֵּל־אָבִיבִי תל אביבי

kansallisuussubst. & kansallisuusadj. NH telavivilainen, Tel Avivin asukas, Tel Avivista kotoisin oleva

בַּגְדָּדִי בגדדי

kansallisuussubst. & kansallisuusadj. FW bagdadilainen, Bagdadin asukas, Bagdadista kotoisin oleva

7. KIELET

Kaikki kielten nimet ovat feminiinejä, useimmat it-päätteisiä. Vanhojen tunnettujen kielten nimet painotetaan heprealaisittain, uusissa kielten nimissä (FW) paino ei siirry päätteelle. Myös tunnuksettomia kielten nimiä esiintyy, esim. jiddishin kieli, josta on useampia eri muotoja.

אַנְגְּלִית אנגלית

aŋglit (sekä äng- että g-äänteet kuuluvat) fem. NHL englannin kieli

פִּינִית פינית

fem. FW suomen kieli

אִידִית אידית
אִידִישׁ אידיש
יִידִישׁ יידיש

fem. jiddish

הִינְדִי הינדי

fem. NHL hindi